

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 2Nc/2/2020
Identifikačné číslo spisu: 1116225778
Dátum vydania rozhodnutia: 20.07.2020
Meno a priezvisko: JUDr. Jozef Kolcun
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:1116225778.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu V. R., bývajúceho v H., proti žalovanému Mestu Ilava, Mierové námestie 6/31, o náhradu škody vo výške 6.633 eur, vedenom na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 12C/119/2016 a na Krajskom súde v Bratislave pod sp. zn. 6Co/82/2020, o vylúčení sudkyne Krajského súdu v Bratislave z prejednávania a rozhodovania veci vedenej pod sp. zn. 6Co/82/2020, takto

rozhodol:

Sudkyňa Krajského súdu v Bratislave JUDr. Zuzana Kučerová n i e j e v y l ú č e n á z prejednávania a rozhodovania veci vedenej na Krajskom súde v Bratislave pod sp. zn. 6Co/82/2020.

Odôvodnenie

1. V spore o náhradu škody vo výške 6.633 eur vedenom na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 12C/119/2016 a na Krajskom súde v Bratislave pod sp. zn. 6Co/82/2020 vzniesol žalobca podaním doručeným Krajskému súde v Bratislave 6. júla 2020 námietku zaujatosti voči sudkyňi a členke senátu 6Co JUDr. Zuzane Kučerovej pôsobiacej na Krajskom súde v Bratislave (ďalej ako „krajský súd“). Vylúčenie sudkyne odôvodnil tým, že sudkyňa JUDr. Zuzana Kučerová bola do roku 2017 sudkyňou Okresného súdu Bratislava I. Uviedol, že v konaní na tomto súde pod sp. zn. 19C/157/2011 vystupoval v procesnom postavení svedka, pričom stranou sporu bol informovaný o tom, že sudkyňa JUDr. Zuzana Kučerová mala označiť prevod nehnuteľnosti v jeho vlastníctve z a špekulatívny. Uvedené konštatovanie bolo Krajským súdom v Bratislave uznesením z 28. septembra 2012 pod sp. zn. 6Co/378/2012 vyhodnotené tak, že nebolo založené na výsledkoch dokazovania. V tejto súvislosti podal žalobca aj podnet sudcovej rade Okresného súdu Bratislava I, ktorý bol vyhodnotený ako nedôvodný. Uvedenú animozitu sudkyne JUDr. Zuzany Kučerovej žalobca vníma ako priamu a nie abstraktnú a z toho dôvodu žiada o jej vylúčenie z konania vedenom pod sp. zn. 6Co/82/2020.

2. Sudkyňa Krajského súdu v Bratislave JUDr. Zuzana Kučerová k vznesenej námietke zaujatosti uviedla, že sa vo veci necíti byť subjektívne zaujatá, nemá žiadny pomer k predmetu sporu, ani k stranám sporu. Poznamenala, že vzhľadom na značný časový odstup sa nevie bližšie vyjadriť k podnetu žalobcu, ktorý adresoval sudcovej rade za údajné profesionálne zlyhanie a neetické konanie, pričom z obsahu zápisnice Okresného súdu Bratislava I z 20. marca 2013 vyplýva, že predmetná sťažnosť bola

vyhodnotená ako nedôvodná.

3. Najvyšší súd ako súd Krajskému súdu v Bratislave nadriadený [§ 54 ods. 2 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“)] vec prejednal a dospel k záveru, že podmienky vylúčenia zákonného sudcu z prejednávania a rozhodovania sporu neboli naplnené.

4. V zmysle § 49 ods. 1 CSP sudca je vylúčený z prejednávania a rozhodovania sporu, ak so zreteľom na jeho pomer k sporu, k stranám, ich zástupcom alebo osobám zúčastneným na konaní možno mať odôvodnené pochybnosti o jeho nezaujatosti.

5. Účelom citovaného ustanovenia je prispieť k nestrannému prejednaniu sporu, k nezaujatému prístupu k stranám, ich zástupcom a osobám zúčastneným na konaní; zámerom je tiež predísť možnosti neobjektívneho rozhodovania. Cieľu sledovanému uvedeným ustanovením zodpovedá aj právna úprava skutočností, ktorá je z hľadiska vylúčenia sudcu považovaná za právne relevantnú. Je ňou existencia určitého právne významného vzťahu sudcu, a to: a/ k sporu, v rámci ktorého vzťahu by mal sudca svoj konkrétny záujem na určitom spôsobe skončenia konania a rozhodnutia sporu alebo konania, b/ k stranám sporu, ktorý by bol založený na príbuzenskom alebo rýdzo osobnom (pozitívnom alebo negatívnom) pomere k nim, c/ k zástupcom strán sporu, ktorý by bol založený na pomere vykazujúcom znaky vzťahu uvedeného pod b/, alebo d/ k osobám zúčastneným na konaní.

6. Citované zákonné ustanovenie predpokladá taký vzťah vlastného záujmu sudcu na prejednanom spore alebo taký jeho osobný vzťah k stranám sporu, ich zástupcom alebo osobám zúčastneným na konaní, ktorý by pri všetkej možnej snahe o správnosť rozhodnutia ovplyvnil jeho objektívny pohľad na spor a v konečnom dôsledku by mohol viesť k vydaniu nezákonného rozhodnutia.

7. Pri posudzovaní skutočností uvádzanej žalobcom v námietke zaujatosti vychádzal najvyšší súd jednak zo zákonnej prezumpcie nestrannosti sudcu, ako aj z toho, že výnimky z takejto prezumpcie stanovuje iba zákon.

8. Sudcu možno vylúčiť z prejednávania a rozhodovania sporu buď na návrh strany sporu (§ 52 CSP) alebo na základe návrhu (oznámenia) samotného sudcu (§ 50 CSP). Obsahom práva na prerokovanie sporu pred nestranným súdom nie je povinnosť súdu vyhovieť každému návrhu oprávnených osôb a vždy vylúčiť sudcu z prejednávania a rozhodovania sporu pre zaujatosť; ale len povinnosť súdu prerokovať každý návrh oprávnenej osoby na vylúčenie sudcu z ďalšieho prejednávania a rozhodnutia sporu pre zaujatosť a rozhodnúť o ňom (rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky v jeho veciach sp. zn. I. ÚS 73/97, I. ÚS 27/98 a II. ÚS 121/03).

9. Európsky súd pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) pri riešení otázky nestrannosti sudcu vychádza z toho, že okrem nezávislosti sudcu je potrebné brať zreteľ aj na ďalšie aspekty subjektívneho a objektívneho charakteru. Tieto aspekty nestrannosti rozlíšil aj pri svojom rozhodovaní (pozri napríklad Piersack proti Belgicku). Subjektívna stránka nestrannosti sudcu sa týka jeho osobných prejavov vo vzťahu ku konkrétnemu prípadu a k stranám sporu, prípadne k ich zástupcom. Významné z tohto hľadiska je, čo si sudca myslel pro foro interno. Pri subjektívnej nestrannosti sa vychádza z prezumpcie nestrannosti, až kým nie je preukázaný opak. Na preukázanie nedostatku subjektívnej nestrannosti vyžaduje judikatúra ESLP dôkaz o skutočnej zaujatosti (tu pozri napríklad Hauschildt proti Dánsku). Rozhodujúce však nie je (subjektívne) stanovisko sudcu či presvedčenie subjektu uplatňujúceho námietku zaujatosti, ale iba existencia objektívnych skutočností, so zreteľom na ktoré môžu vzniknúť pochybnosti o nestrannosti sudcu. Objektívna nestrannosť sa neposudzuje podľa subjektívneho stanoviska sudcu, či subjektu uplatňujúceho námietku zaujatosti, ale podľa objektívnych symptómov. Práve tu sa uplatňuje teória zdania nezaujatosti [porovnaj tézu, že spravodlivosť nielenže musí byť poskytovaná, ale musí sa tiež javiť, že je poskytovaná („Justice must not only be done, it must also be seen to be done“)]. Nestačí, že sudca je subjektívne nestranný, ale musí sa ako taký aj objektívne javiť (Delcourt proti Belgicku). Objektívny aspekt nestrannosti je založený na vonkajších inštitucionálnych, organizačných a procesných prejavoch sudcu a jeho vzťahu k prejednáwanej veci a k účastníkom konania. Posúdenie nestrannosti sudcu nespočíva len v hodnotení subjektívneho pocitu sudcu, či sa cíti, resp. necíti byť zaujatý, ale aj v objektívnej úvahe, či možno usudzovať, že by sudca zaujatý mohol byť a rozhodujúcim prvkom pri posudzovaní zaujatosti, resp. nezaujatosti zákonného sudcu je tak to, či obava z vychýlenia nestrannosti je objektívne oprávnená. Treba rozhodnúť v každom jednotlivom prípade, či povaha a stupeň vzťahu sú také, že prezrádzajú nedostatok nestrannosti súdu (Pullar proti

Spojenému kráľovstvu), teda či je tu relevantná obava z nedostatku nezaujatosti. Relevantnou je však len taká obava z nedostatku nestrannosti, ktorá sa zakladá na objektívnych, konkrétnych a dostatočne závažných skutočnostiach a objektívnu nestrannosť samozrejme nemožno chápať tak, že čokoľvek, čo môže vrhnúť i len tieň pochybnosti na nestrannosť sudcu, ho automaticky vylučuje ako sudcu nestranného.

10. Existencia oprávnených pochybností závisí vždy od posúdenia konkrétnych okolností prípadu a podľa objektívneho kritéria sa musí rozhodnúť, či (úplne odhliadnuc od osobného správania sa sudcu) existujú preukázateľné skutočnosti, ktoré môžu spôsobiť vznik pochybností o nestrannosti sudcu (pozri tiež Fey proti Rakúsku). Pri rozhodovaní, či je daný oprávnený dôvod na obavu, že konkrétny sudca je nestranný, je stanovisko osoby oprávnenej namietať zaujatosť dôležité, ale nie rozhodujúce; určujúce je to, či sa môže táto obava považovať objektívne za oprávnenú.

11. Z už spomínanej judikatúry ESLP a Ústavného súdu Slovenskej republiky možno vyvodit', že subjektívne hľadisko sudcovskej nestrannosti sa musí podriaďovať prísnejšiemu kritériu objektívnej nestrannosti. Za objektívne však nemožno považovať to, ako sa nestrannosť sudcu len subjektívne niekomu javí, ale to, či reálne existujú okolnosti objektívnej povahy, ktoré by mohli viesť k legitímnym pochybnostiam o tom, že sudca určitý (nie nezaujatý) vzťah k veci má. Aj pri zohľadnení teórie zdania môže byť sudca vylúčený z prejednávania a rozhodovania sporu iba v prípade, keď je celkom zjavné, že jeho vzťah k sporu, k stranám sporu alebo k ich zástupcom dosahuje taký charakter a intenzitu, že aj napriek zákonom ustanovenej povinnosti nebude môcť rozhodovať „sine ira et studio“, teda nezávisle a nestranne.

12. V danom prípade je námietka zaujatosti sudkyne Krajského súdu v Bratislave JUDr. Zuzany Kučerovej odôvodňovaná tým, že mala ešte ako sudkyňa Okresného súdu Bratislava I vo veci pod sp. zn. 19C/157/2011 žalobcov (v predmetnom konaní v procesnom postavení svedka) prevod nehnuteľnosti označiť za špekulatívny, čím mal žalobca za to, že toto konanie zo strany sudkyne bolo neprofesionálne a neetické.

13. Pokiaľ ide o subjektívne aspekty nestrannosti sudkyne JUDr. Zuzany Kučerovej ako členky senátu 6Co, ktorý má v zmysle rozvrhu práce spor prejednať a o ňom aj rozhodnúť, najvyšší súd ako súd nadriadený uvádza, že je potrebné konštatovať, že sudkyňa JUDr. Zuzana Kučerová sa necíti byť zaujatá, pretože nemá pomer k sporu a k stranám sporu, či stranám zúčastneným na konaní. Vzhľadom na uvedené, v danom prípade teda neexistuje žiadny vzťah, pre ktorý by bolo možné pochybovať o jej nezaujatosti. Takéto skutočnosti nevyplývajú ani zo samotnej námietky zaujatosti podanej žalobcom, ktorý svoje námietky zaujatosti odôvodnil aj svojím podnetom smerovaným sudcovskej rade, ktorý ako sám uviedol, táto rada vyhodnotila ako nedôvodný.

14. Keďže v danej veci neexistujú dôvody, ktoré by mohli viesť k legitímnym pochybnostiam o nestrannosti súdneho rozhodovania za účasti žalobcom spochybňovanej sudkyne Krajského súdu v Bratislave JUDr. Zuzany Kučerovej, najvyšší súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku tohto uznesenia.

15. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.